אל הפרטים הקטנים גרי גולדשטיין

עריכה לשונית: ירון דוד עיצוב והפקה: דן שחם עיצוב גרפי אוצרת ומנהלת הגלריה: אורה קראוס artora@rehovot.muni.il

עיריית רחובות, החברה העירונית לתרבות ספורט ונופש בתמיכת משרד התרבות והספורט -מנהל תרבות, מחלקת אמנות פלסטית

אורה קראוס, אוצרת

בות נאמר ונכתב על גרי גולדשטיין - האמן, הכתבן ומחקן הספרים הסדרתי. בעבודותיו נגלות אינספור התרחשויות, המתחברות יחדיו וניתקות זו מזו. ניתן לחוש כי זרמים פנימיים רוחשים ומבעבעים בתוכן, אף כי לא תמיד ניתן לראותם בבירור. מהלכים של הסתרה וחשיפה מתקיימים בעבודות אלו בו-זמנית ובאופן מתמיד. מאפייניהן של היצירות המוצגות בתערוכה משתנים ביעף. המעברים בין עבודה לעבודה חדים וחידתיים, כסצנות קולנועיות קטועות המגיחות ונעלמות. העבודות חוברות יחדיו לנרטיב מופרך, אין דיבור, אין מנוחה לעין, אין שדה אחד של עובדה ויזואלית יציבה. כל פריים הוא דלת שנפתחת לתא רוחש פעילות - מקום שבו מתקיים טקס פולחני תמוה, כריקוד הנע על פי קצב בעל היגיון סתום. גולדשטיין מוצר מעין משפטי נונסנס חזותיים, המתפקדים כטיוטה של שיר מקוטע, סוריאליסטי, שבו דרים בכפיפה אחת הומור, עליזות, אלימות וכאוס. עבודותיו הפואטיות לעתים נדמות לשירה שבה מופיעים רעיונות ללא סדר וארגון. במובנים רבים אפשר למצוא זיקה בין עבודותיו לבין שירתה של אפרת מישורי, שממנה נלקח הציטוט שהובא

לעיל, או לרבים משיריו של ישראל פנקס, המשתמש בלשון ציורית פרגמנטרית, בצירופים בלתי צפויים שבהם מעורבים המופשט והריאליסטי. פנקס, כמו גולדשטיין, משתמש בחומרים מקומיים ועכשוויים ומשלבם בחומרים מתרבויות אחרות. כך, למשל, שזורים בשיר הבא מרכיבים שונים ברצף דחוס:

במוזיקה המודרנית, כמו בשירה, ניתן להבחין בצירופים אקראיים ובלתי הגיוניים. בהקשר זה ניתן לציין את לחניו של ארנולד שנברג, לדוגמה בשיר "ירח חולה" המבוצע באופן מקוטע ושבור בידי חמישה נגני אנסמבל. גם ג'ון קייג', תלמידו של שנברג, ניסה לשלב אלמנטים כאוטיים בתוך ההרמוניה המוזיקלית. ביצירה "סונטות ואינטרלודים לפסנתר מוכן", למשל, נעשה שימוש בפסנתר כאחד מכלי

הֶעָשָׁן,/ סֶגּוֹלִיּים,/שְׂנוּאִים,/ קְמוּצִים, חוֹלָמִיִּים/ עָבַר זְמַנָּם;/ הַצֵּל,/ הַמְטוּטָלֵת,/ הָרֶגַע,/ הַשָּעָה./ וְהָאִשָּה,/ הַדֶּרֶךְּ,/ הַמַּקוֹם/ וְהַשָּנָה./ וְשׁוּב:/ הָעֶרֶב,/ הָאִשָּׁה,/ הַזֶּרֶם,/ הָעֶלֶה [...]"

״הַעֵרֶב,/ הַעַלֶה,/ הַזַּרֵם,/

ישראל פנקס, בתוך הבית, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1987, עמ' 35

ההקשה ומובלט בה הנתק שבין הצלילים ומודגשים המעברים הפתאומיים. קייג' ניסה להרגיל את אוזנו של המאזין גם לצלילים דיסהרמוניים צורמניים ולהתוות דרך של האזנה חדשה, המעניקה תשומת לב לכל צליל. ברוח המוזיקה המודרנית, ניתן לומר כי מאפיינים של דיסוננס, נונסנס ופרגמנטציה מצויים ברבות מעבודותיו של גולדשטיין. יצירתו, הרוויה שברי זיכרון חידתיים, לעתים מאזכרת את ממלכת התודעה הקפקאית, כפי שזו מופיעה, למשל, בקובץ "התבוננות".

הדף שוֹכֵב עַל גּבּוֹ וּבְלִי לָדַעַת מְחַכֶּה לְיַד נוֹגַעַת שֶׁתַּבְפֹּרְ אוֹתוֹ עַל צִדּוֹ הַנְכוֹן. חָצוּי לִשְנֵי עַמּוּדִים נְכוֹנִים הַדַּף עַצְמוֹ

אפרת מישורי, אנך ואנחה,) תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2007

בתערוכה זו מוצגים שלושה מקבצי עבודות: "מסגרות", "פורטרטים ואופנה" ו"אינטראקציות". כל קובץ מכיל פרטים, רסיסים קטנים, משניים, וכמעט בטלים בנבכי הרחש והשאון הכללי. המקבצים הבלתי קוהרנטיים נחווים כשירה או כקטעי מוזיקה, המתאפיינים בריבוי קולות ובנקודות ראות משתנות. העין מחברת את הפרטים והחלקיקים השונים לכדי מקשה אחת, וכך ניתן לחוות את העבודה כמכלול בעל קסם שובה.

במקבץ מסגרות גולדשטיין מצייר את המסגרת התוחמת את ציוריו. חלק מהמסגרות נבנות בקווים פשוטים בסיסיים בשחור-לבן ובחלוקה של צורות גיאומטריות. בעבודות

אחרות ניתן להבחין בקווים גיאומטריים המזכירים את קווי הרשת: הגריד המאפייו את ציוריו של מונדריאן, אשר בנטייתו לעבר ההפשטה הושפע גם מהקוביסטים, בעודו - משתמש בצבעי היסוד - אדום. כחול וצהוב וכן בשחור ובלבן ובעירוב ביניהם: הצבע האפור. גולדשטיין יוצר בעבודות מסוימות ריבוד ורירוי של מסגרוח. ואילו ראחרוח מחווה אח הפירוק שלהן. מגוון הצבעים משתנה, כאשר בחלק מהעבודות נעשה שימוש בשחור, באדום ובצהוב, ובחלקן מופיעים צבעים נוספים המשבשים את הצבעוניות הקלאסית המונדריאנית. בשלב מסוים ביצירתו דחה מונדריאו את איכויות הציור המסורתי ואת אשליית העומק כדי ליצור מציאות טהורה ומאוזנת. לעומתו, גולדשטיין מבקש לחבר בין שני עולמות: בין הדימוי הציורי, הכולל במקרה שלו דמויות פופיות ריאליסטיות. וביו המסגרות המופשטות המשבשות כל מערך

הגיוני. המסגרות מתנדנדות בין השוליים ובין המרכז, מתרחבות החוצה או "מועפות" מן הפנים אל השוליים, כמו בפעולה סיבובית הכפופה לכוח צנטריפוגלי. בדרך זו גולדשטיין פורץ את המסגרות הנוקשות והסטטיות בנוסח מונדריאן ומפרק אותן לחלקים, ובפריצתן נוצרת תסיסה המפיחה רוח חיים בצורות ובצבעים.

במקבץ השני, פורטרטים ואופנה, עוסק גולדשטיין בעיצוב ובאופנה. המצע ליצירות אלה הוא ספר אמנות שהכיל רפרודוקציות שהאמן בחר להסירן. מעשה ההסרה פוצע את הדף, והשימוש בטיפקס מתקן את ה"פצע" שנפער. על מצע זה מצוירים דיוקנאות ובגדי אופנה מסוגננים. לעתים מופיעות נשים יפות ואלגנטיות בסגנון קלאסי, בשחור לבן, ברוח המזכירה תצלומים מתוך ירחוני אופנה ופרסומות משנות העשרים והשלושים, בניגוד לתיאורי הנשים המנוקדות בסגנון הפופ. בהתבוננות בתוך דגמי האופנה המצוירים ניתן להבחין בפרטים קטנים, הנוטלים חלק ביצירת שלמותו של

הבגד: פרחים זעירים, נקודות, צווארונים מודגשים, חגורות המדגישות גזרה דקיקה, ועוד. גולדשטיין מקדיש תשומת לב רבה לציורי המחוכים, שיצאו מן האופנה מזה זמן רב, ויוצר אותם בקווקווים רבים ובדייקנות סיזיפית. פריט זה - הלבוש התחתון שאינו נראה לעין - זוכה לחשיפה מחודשת ורעננה בעבודותיו. בדיוקן אחר שוקד האמן על עיצוב זוג עגילים מצוירים, בדוגמת שתי וערב, היוצרים קורלציה מעניינת עם שינֵי הדמות. עבודותיו של גולדשטיין מעלות על הדעת את אמירתו הנודעת של האדריכל המודרניסטי לודוויג מיס ואן דר רוהה: "אלוהים נמצא בפרטים הקטנים".

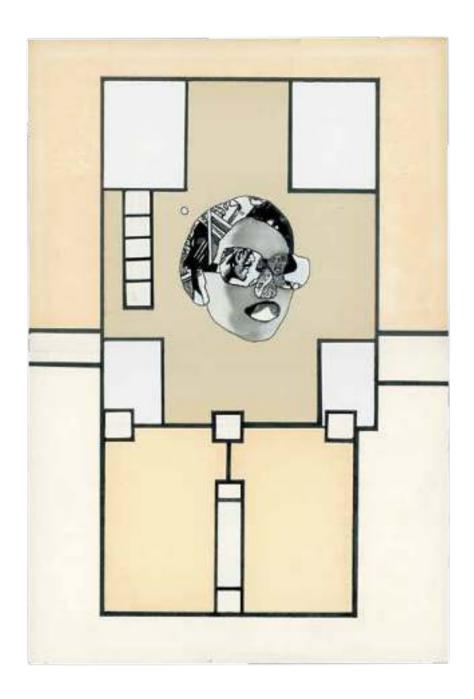
ההיבט העיצובי בעבודותיו של גולדשטיין קשור לפרט ביוגרפי משנות חייו הראשונות, כאשר אביו החייט נהג להלביש את ילדיו בחליפות - תקופה שהטביעה בתודעתו של האמן את ההכרה בחשיבות של המלבושים ושל המראה החיצוני. ככלל, רבים מציוריו של גולדשטיין שבים ועוסקים בימי ילדותו ומהדהדים את הקשרים לעבר המשפחתי: זיכרון השואה, ההגירה של הוריו לארצות הברית, וקהילת הניצולים שבקרבם גדל.

המקבץ השלישי, אינטראקציות, כולל עבודות מצוירות על דפי מחברת של רואה חשבון - מחברת שיצאה משימוש וכיום ממלאת את מקומה תוכנת Excel משוכללת. על גבי דפים אלו יוצר גולדשטיין מפגשים בין נשים לגברים. הרקע לדמויות נבנה ממחיקת שורות הטקסט, שבריבוין הופכות את המצע המחוק לגוף מרכזי ביצירה. על גבי רקע זה נדחסות הדמויות הלקוחות מתוך יצירות קומיקס ופופ-ארט, עולם הקולנוע ועולם הפרסום האמריקאי. ביניהן מפוזרים סכינים וחרבות. פניהן של הדמויות נראים כפני מסכות, חלקם מחויכים בחצי חיוך מאולץ, והאינטראקציה ביניהם משדרת ניכור ואלימות. על מראה פניה של אמריקה ויושביה ניתן לקרוא בספרו של הוגה הדעות ז'אן בודריאר, שהיטיב לתאר את מצב האומה שממנה שאב גולדשטיין את ציוריו. דומה כי הקטעים הבאים, הלקוחים מספרו של בודריאר, מיטיבים לשקף חלק מן היצירות המוצגות בתערוכה:

"כמות האנשים שחושבים כאן לבד, ששרים לבד, שאוכלים ושמדברים לבד ברחובות היא מבעיתה. ובכל זאת הם לא מתחברים זה אל זה. להפך, הם חומקים זה מפני זה וקווי הדמיון ביניהם מוטלים בספק; [...] אמריקה היא לא חלום ולא מציאות, היא היפר-מציאות. הכל כאן אמיתי, פרגמטי, והכל משאיר אותך חולם; [...] זהו קסמה הגדול של אמריקה, שאפילו מחוץ לאולמי הקולנוע, הארץ היא כל-כולה קולנועית. המדבר שאתם חוצים הוא כמו מערבון, והמטרופולין הוא כמו מסר של סימנים ונוסחאות".

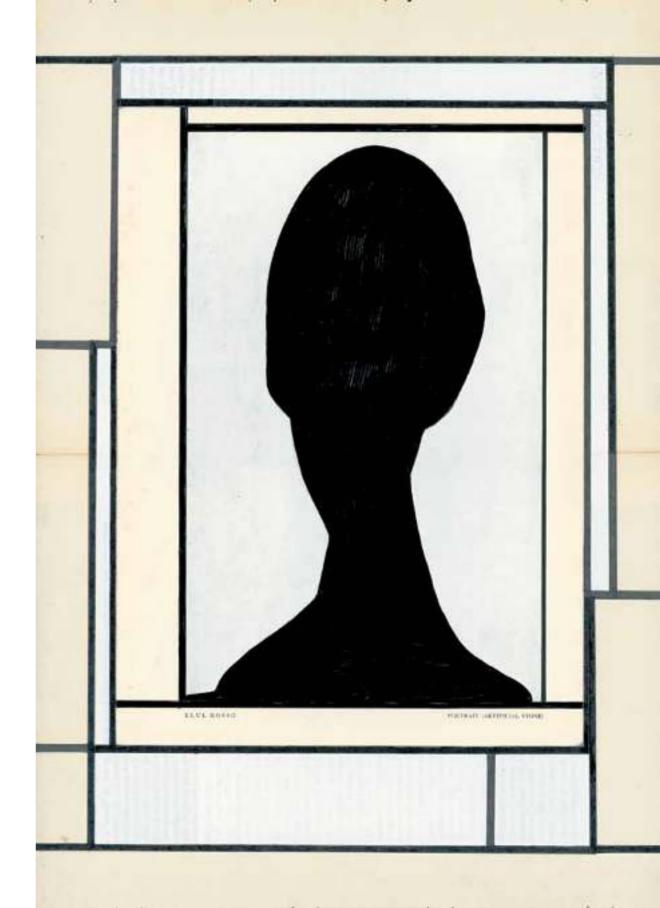
ז'אן בודריאר, אמריקה, בבל ת"א, 2000, עמ' 29, 44, 77.

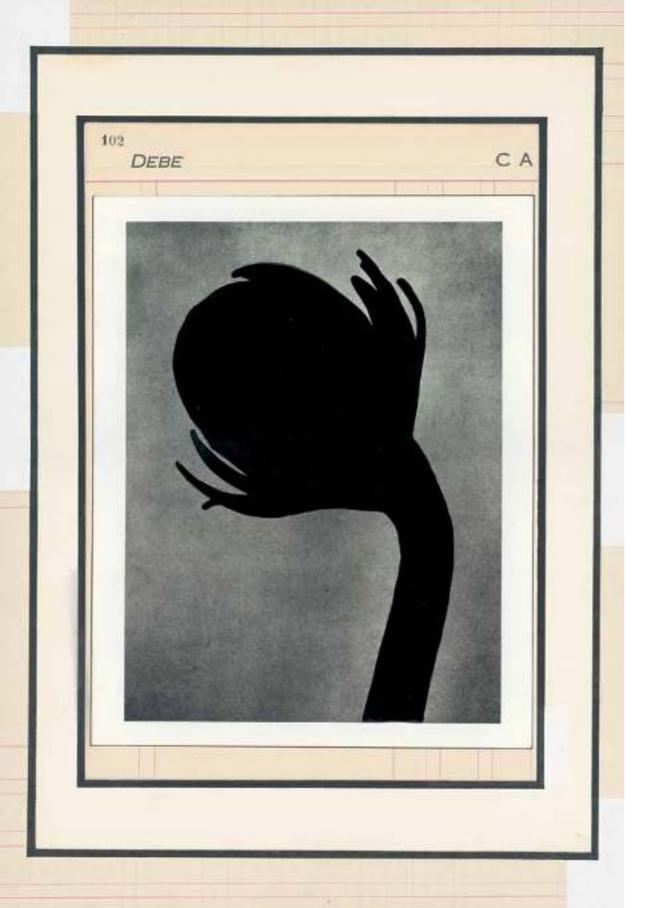
כך נראית אמריקה בעיניו של בודריאר, ברוח המאזכרת במידה רבה את יצירתו של גולדשטיין - יצירה שלמה ומקורית, המלקטת פירות ייחודיים מזרם תודעת ההמונים. הפרטים הקטנים משיבים לתודעתנו תחושה של משמעות, מעוררים השראה, ומחברים אותנו אל תחושה של תודעה פנימית וליצירתה של תמונה גדולה.

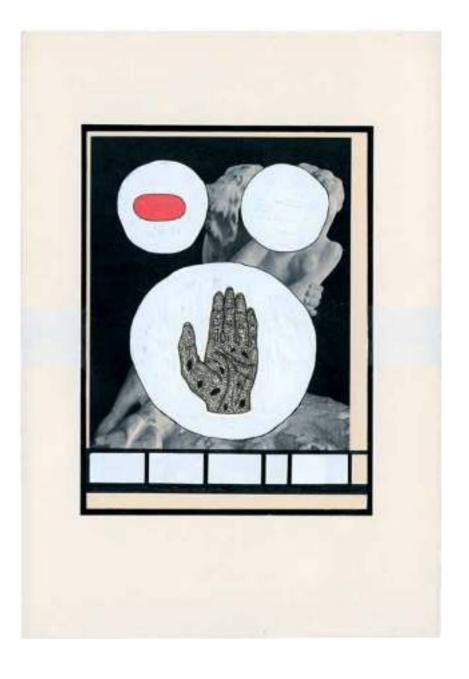

מסגרות 2012, קולאז', מדבקות דואר, דיו וטיפקס על נייר, 56/38 ס"מ Frames 2012, Collage, mailing labels, ink and Tipp-Ex on paper, 56/38 cm

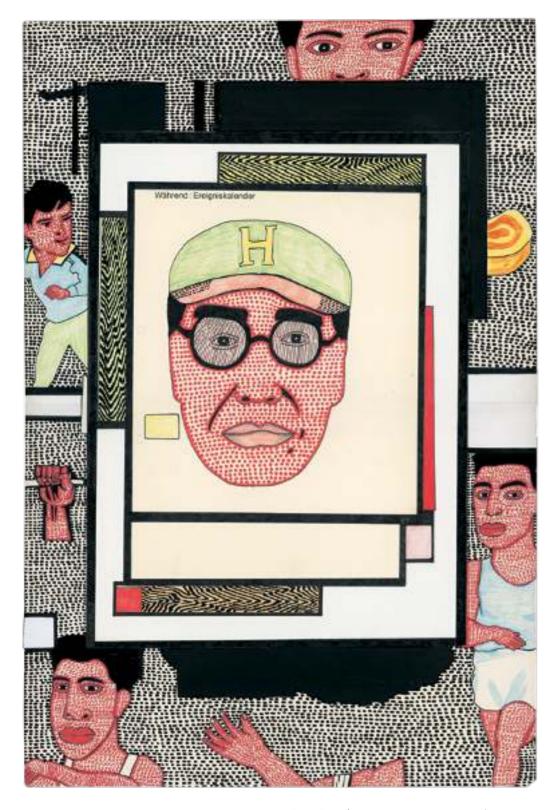
מימין: **מסגרות** 2012, דיו, טוש ומדבקות דואר על נייר, 56/38 ס"מ On the right: **Frames** 2012, Ink, marker and mailing labels on paper, 56/38 cm

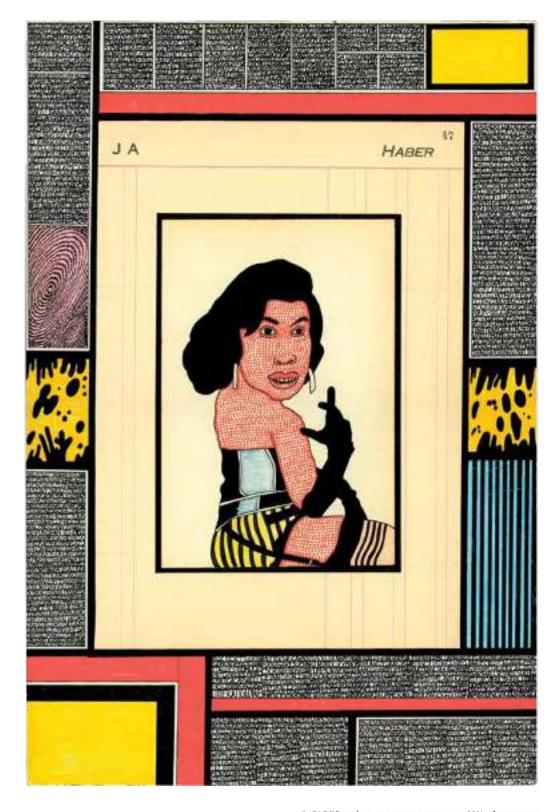

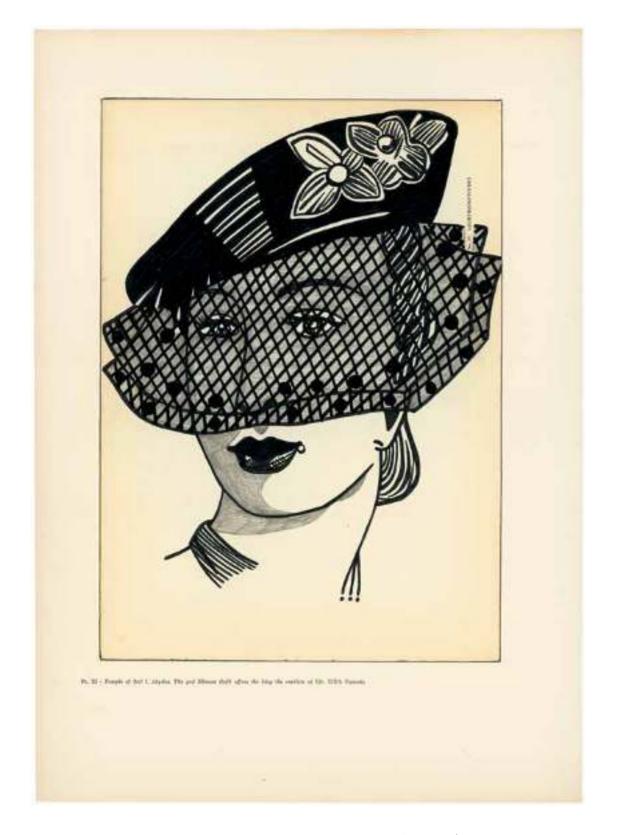

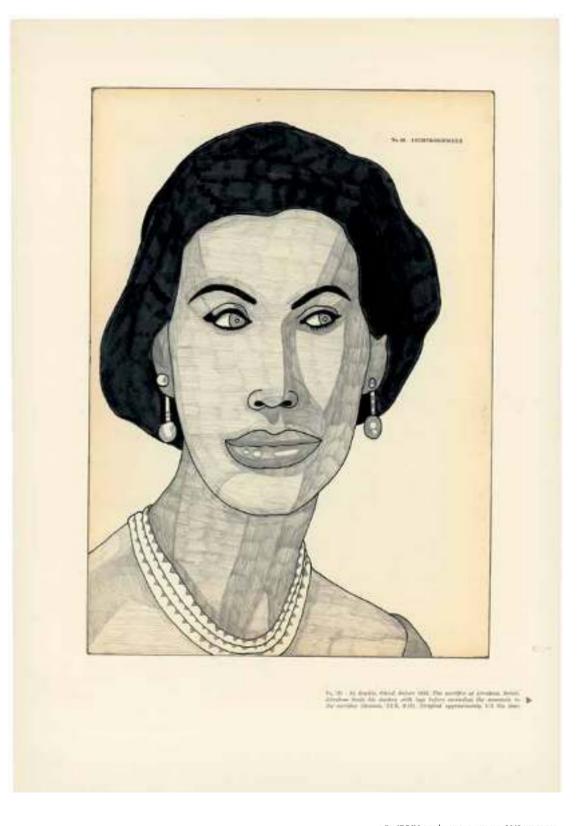

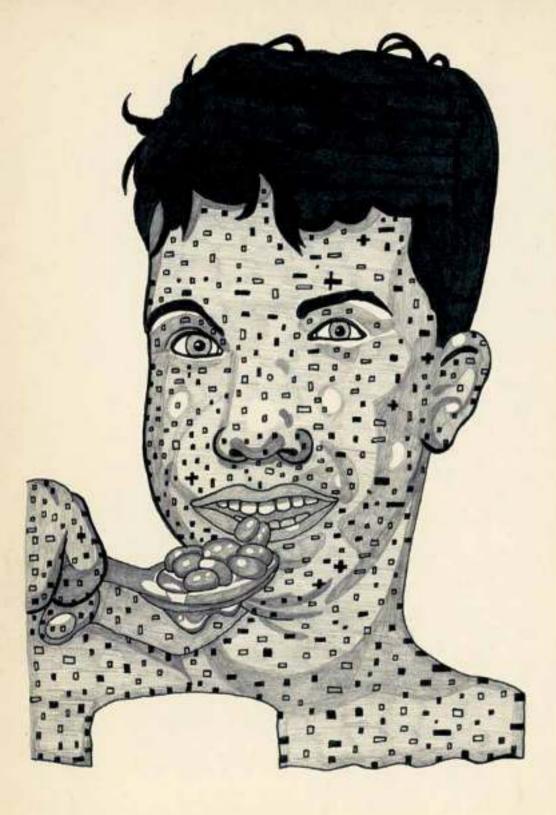
מסגרות 2012, קולאז', דיו, טיפקס ומדבקות דואר על נייה 49/94 ש"מ Frames 2012, Collage, ink, Tipp-Ex and mailing labels on paper, 49/34 cm משמאל: מסגרות 2012, טוש, דיו ומדבקות דואר על נייה 88/56 ש"מ On the left: Frames 2012, Marker, ink and mailing labels on paper, 56/38 cm

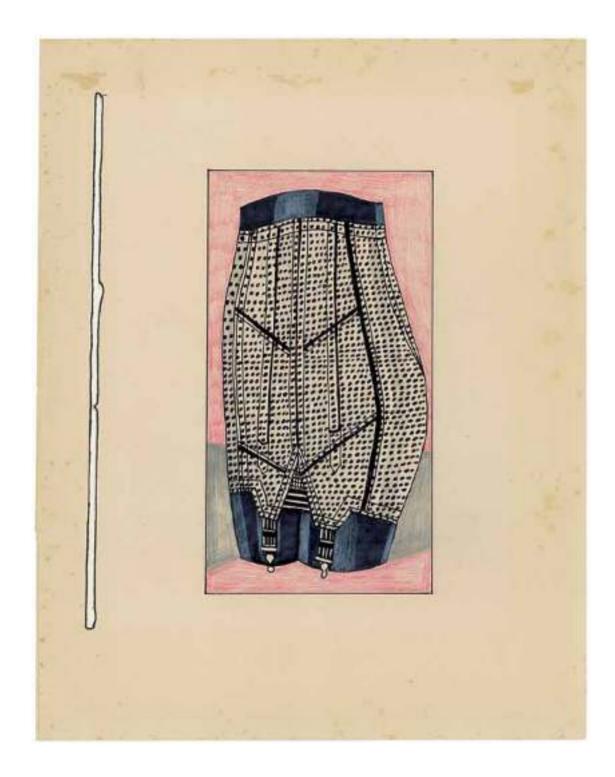

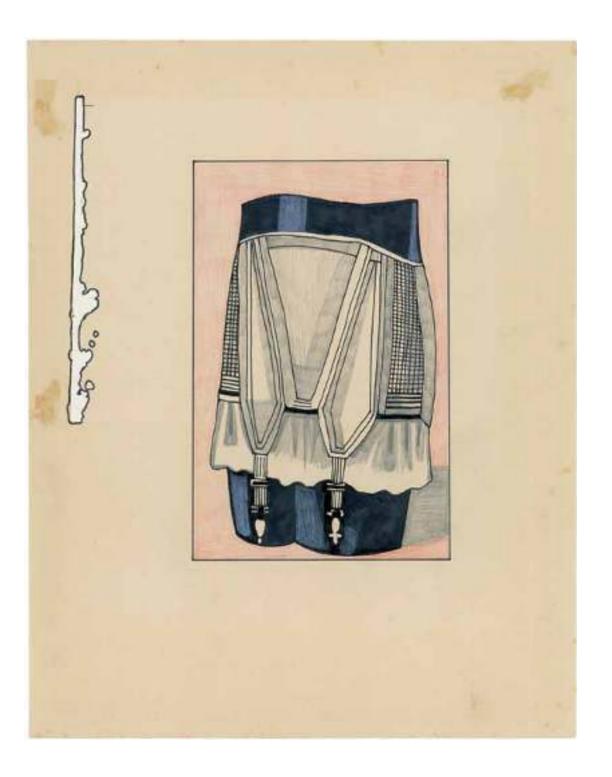

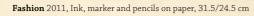

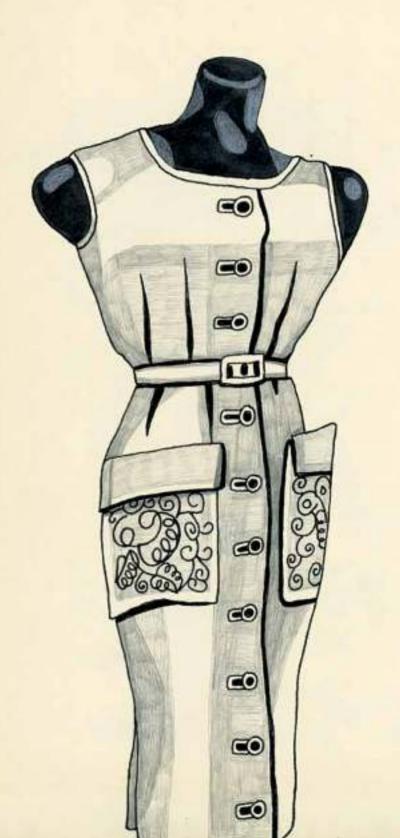

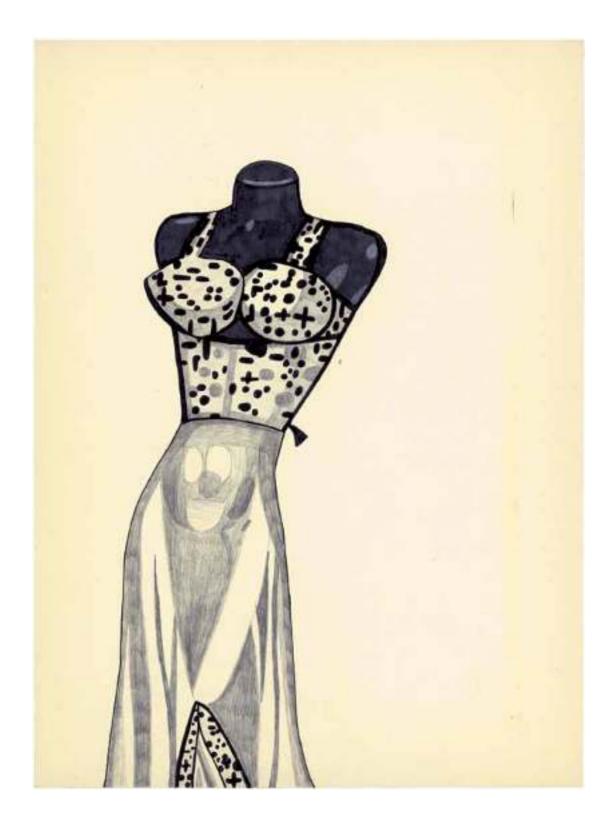

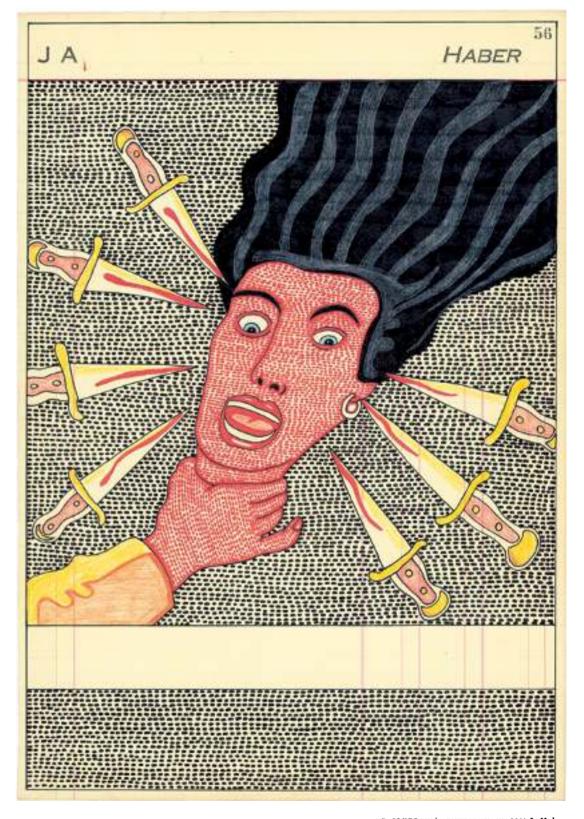

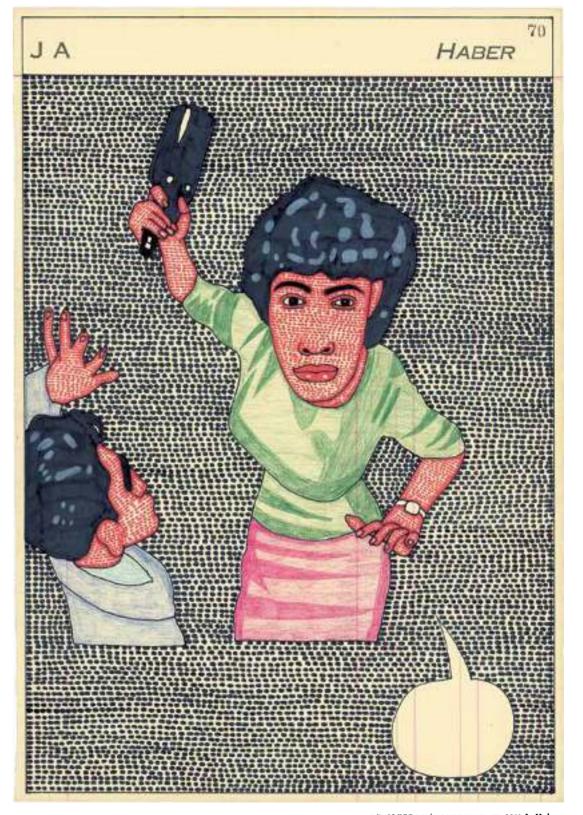

מ"מ 39/27.5 דיו, טוש ועפרונות על נייר, 2011 **Ja Haber Ja Haber** 2011, Ink, marker and pencils on paper, 39/27.5 cm

ס"מ 39/27.5 דיו, טוש ועפרונות על נייר, 39/27.5 ס"מ 2011 **Ja Haber Ja Haber** 2011, Ink, marker and pencils on paper, 39/27.5 cm

teeth. Goldstein's works make conceivable the well-known statement by architect Ludwig Mies van der Rohe, a leader of modern architecture: "God is in the details."

The third collection, *Interactions*, includes works drawn on the pages of an accountant's workbook a type of workbook that has become obsolete, replaced by the sophisticated Excel spreadsheet application. On these pages Goldstein renders encounters between women and men against a background he has constructed by erasing rows of text, transforming what has been erased into a central component in the work. Figures taken from comics and pop-art, the cinema and the world of American advertising are crowded in against this background, with knives and swords scattered among them. The faces of the figures appear masklike, some with unnatural half smiles, and the interactions between them convey alienation and violence. In his book *America*, philosopher Jean Baudrillard describes the face of America and its inhabitants, providing an excellent picture of the state of the nation that has inspired Goldstein's work. The following excerpts from Baudrillard's book aptly reflect some of the works on display in this exhibition:

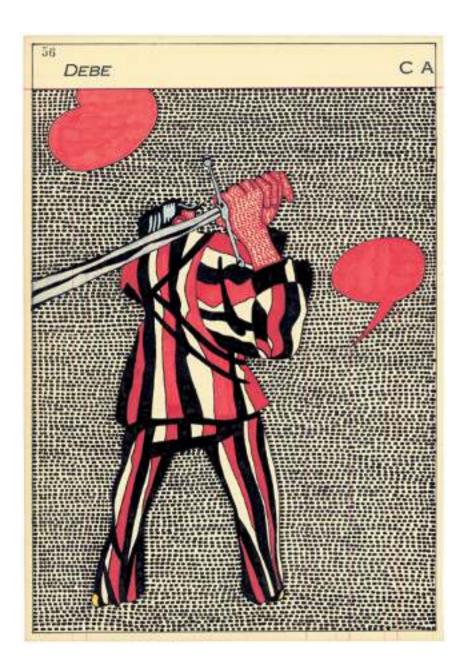
"The number of people here who think alone, sing alone, and eat and talk alone in the streets is mind-boggling. And yet they don't add up. Quite the reverse. They subtract from each other and their resemblance to one another is uncertain [...] America is neither dream nor reality. It is a hyperreality [...] Everything here is real and pragmatic, and yet it is all the stuff of dreams too [...] It is not the least of America's charms that even outside the movie theatres the whole country is cinematic. The desert you pass through is like the set of a Western, the city a screen of signs and formulas."

Jean Baudrillard, America, translated by Chris Turner, London: Verso, 1998, pp. 15, 28, 56.

This is America through Baudrillard's eyes, a portrait spiritually akin to Goldstein's work. Indeed, Goldstein has created a complete and original oeuvre that assembles its unique features from the mass stream of consciousness. The small details bring us back to a sense of meaning, arouse inspiration within us and connect us to a perception of inner consciousness and creation of the grand picture.

מ"מ 31.5/24.5 ס"מ, 2011 אופנה 2011, דיו על נייר, 31.5/24.5 ס"מ Fashion 2011, Ink on paper, 31.5/24.5 cm

ס"מ 39/27.5 כי"מ, 39/27.5 ס"מ, 2011 **Ja Haber Ja Haber** 2011, Ink and marker on paper, 39/27.5 cm

In the selection *Frames*, Goldstein creates frames to define his works, often using simple and basic lines in black and white and an assortment of geometric shapes. In some, the geometric lines of the frame resemble those in grids typical of the works of Mondrian, whose tendency to transcend abstraction was also influenced by the Cubists and who used the primary colors: red, blue and yellow as well as black, white and their combination into gray. In some works, Goldstein creates layers of multiple frames, while in others he charts the dismantling of these layers. The range of colors also changes, with black, red and yellow used in some works, while in others additional colors also appear, disrupting the classic colors typical of Mondrian. Mondrian eventually rejected the qualities of traditional painting and the illusion of depth in order to paint pure and balanced reality.

In contrast, Goldstein seeks to forge a link between two worlds: on the one hand, the graphic image, which in his case also includes realistic pop images, and on the other hand the abstract frames that disrupt all sense of logical order. The frames fluctuate between the margins and the center, expanding outward or "flying" from the center to the margins, as in a circular motion subject to centrifugal force. In this way, Goldstein shakes off the inflexible and static frames à la Mondrian by breaking these down into their parts and thus creating an effervescence that revitalizes the shapes and the colors.

In the second group *Portraits and Fashion*, Goldstein focuses on fashion and style. The artist builds this collection upon the "altered" pages of an art book, whose reproductions the artist has removed. The act of removal of these reproductions ravages the page, and he uses correction fluid to mend the gaping wound. Upon this new background the artist draws portraits and fashionable articles of clothing. Some are portraits of beautiful and elegant women, rendered in black and white in a classical style reminiscent of photos in the fashion magazines and advertisements of the 1920's and 1930's, while others depict women using the dots typical of pop style. While contemplating these painted replicas of fashion, the observer may discern small details that together give shape to each article of clothing in its entirety: tiny flowers, dots, outlandish collars, belts that call attention to narrow waistlines, and other features as well.

Goldstein devotes a great deal of attention to drawing corsets, which have long since gone out of fashion, creating them through multiple lines drawn with Sisyphean precision. This item - the unseen concealed undergarment - is given new and fresh exposure in his work. In another portrait, the artist works diligently on the design of a pair of earrings rendered in a warp and woof pattern, thus generating an interesting correlation with the character's

Ora Kraus, Curator

The Page
Lies on its back, and without knowing
Awaits the touch of a hand
To turn it over
Onto the correct side.
Divided
Into two correct sides
The page itself
Is wholly a mistake.

(Efrat Mishori, *Sign and Sigh* [Anach ve'Anacha], Tel Aviv: Hakibbutz Hameuchad, **2007**)

Much has been said and written about Gary Goldstein, artist, author and creator of what he himself refers to as "altered" books, second-hand books whose erased pages serve as the backdrop for his art. The countless events emerging in Goldstein's oeuvre flow together and at the same time separate from each other. One can sense the currents teeming and bubbling within, though these cannot always be clearly seen. Indeed, these works are marked by simultaneous and constant concealment and exposure.

In the works on display in this exhibition, features change rapidly. The transitions from one work to another are sharp and cryptic, like truncated movie scenes that emerge and then disappear. The works are joined in an improbable narrative, without speech, without any respite for the eyes, without a single stable visual field. Each frame is a door that opens onto a cell bustling with activity, the site of a strange ritualistic ceremony, a dance moving to the beat of a bizarre imagination. Goldstein creates nonsensical

visual sentences that serve as the draft of a fragmented and surrealistic poem in which humor, cheerfulness, violence and chaos dwell together. His poetic works often resemble poetry in which ideas appear in a disorganized fashion. Indeed, in many ways his works bear an affinity to the poetry of Efrat Mishori, quoted above, or to many of the poems of Israel Pincas, who uses fragmented

graphic language and unexpected phrases combining the abstract and the realistic. Like Goldstein, Pincas takes local and contemporary materials and integrates them with materials from other cultures. In the following poem, for example, diverse elements are interwoven into a compressed sequence:

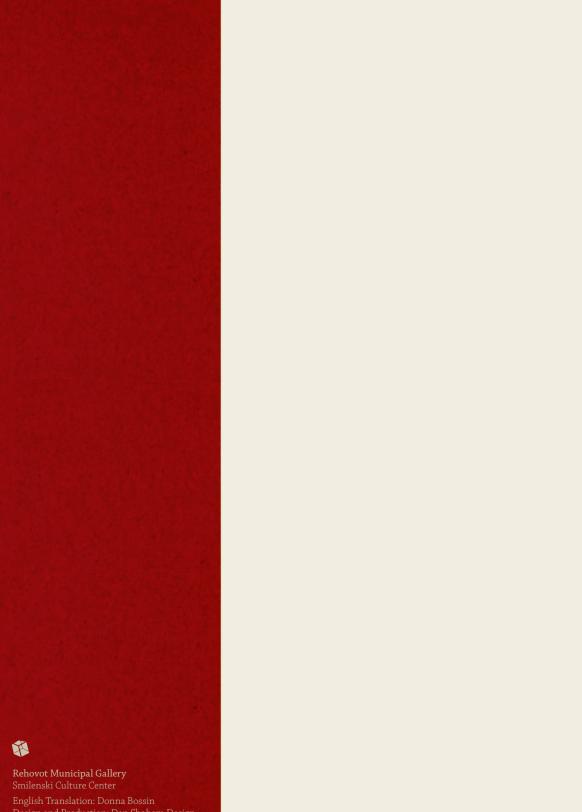
As in poetry, in modern music random and illogical combinations can also be discerned, for example in the melodies of Arnold Schoenberg, and in particular the fragmented and fractured rendition of his song "Der kranke Mond" ("The Sick Moon"), as performed by a small ensemble of five musicians. John Cage, Schoenberg's pupil,

"Tonight,\ the leaf,\ the flow,\
the smoke,\ the purple colors,\
loathed,\ tightly closed,
dreamlike\ their time is past;\
the shadow,\ the pendulum,\
the moment,\ the hour.\
And the woman,\ the route\
the place\ and the year.\
And again:\ the evening,\ the
woman\ the flow,\ the leaf ..."

Israel Pincas, *At Home*, Tel Aviv: Hakibbutz Hameuchad, **1987**, p. **35**.

also attempted to integrate chaotic elements into the harmony of music. For example, in Cage's "Sonatas and Interludes for Prepared Piano" the piano is used as one of the percussion instruments, showcasing the gap between the sounds and emphasizing the abrupt transitions. Cage also attempted to accustom his listeners' ears to disharmonic and grating sounds and to chart the path to a new form of listening that pays attention to each and every sound. In the spirit of this modern music, we can say that the attributes of dissonance, nonsense and fragmentation are found in many of Goldstein's works. His oeuvre, replete with cryptic memory fragments, is often reminiscent of the Kafkaesque realm of consciousness as it emerges, for example, in his collection of short stories "Meditation".

Three groups of works are on display in this exhibition: *Frames, Portraits and Fashion* and *Interactions*. Each group includes trivial details, small, minor and practically valueless slivers of the overall bustle and tumult. These noncoherent collections are experienced as poetry or as musical segments marked by a multiplicity of voices and changing perspectives. The eye connects the diverse elements and particles into a single piece, so that the work can be experienced as a magical and captivating whole.

Down to the Smallest Detail

Gary Goldstein

English Translation: Donna Bossin
Design and Production: Dan Shaham Design
Curator and Gallery Manager: Ora Kraus